קר:

סרו בה כיסנא. שורין בו פשתן בחול. ואית דגרסי בונתא כוסמין: סרו. שורין: שהקרו עליה דברים. כשעלו מן הגולה הוצרכו לה

כדלקמן ונימנו והתירוה ובטלו תקנת השבות ממנה למלאות הימנה בגלגל ולא החירו אלא אותה לבדה. הקרו לשון קריאה (ע"י מקרה) D

שהביאו (6) בה ראיות לדבריהם שיש בהן כח לעקור שבות מפני דוחקן: מאי זו כלבד. היאך יקראו לשאר בורות בור הקר הרי לא הוקרו

דברים אלא על זו ומדקתני בור הקר פשיטא דההוא לחודיה קשרי: אלא אמר רב נחמן בר יצחק. ע"י שמים חיים היתה קרי ליה בור

עד א ב מיי' פ"ג מהל' ביאת מקדש הלכה כ: עה ג מיי פ״א מהלי

ת תיי פ"ח מ מקואות הלכה ג: **עו ד** מיי פ"ה מ טומאת מת הל' ו: עז ביאת מקדש הל' טו:

רב ניסים גאון

י, עקיב׳ אומר ממקום שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת משם מוציאין אותו. בתחילת משנת טהרות שנינו עזרת ישראל מקודשת ממנה לשם וחייבין עליה חטאת. ובתוספתא כל הטמאיז שנכנסו משערי נקנור ולפנים אפי׳ מחוסרי ולפנים אפי׳ מחוסרי כפרה חייביו על זדונו כפרה האיבין על החזק כרת ועל שגגתן חטאת. ואין צריך לומר טבולי יום ושאר כל הטמאים. ותניא ושאו כל הטכאים. הניא משערי ניקנור ולפנים מחנה שכינה והן הן . קלעים שבמדבר. יצא כלי הטומאה. עיקרה מדכתיב וכל כלי חרס אשר יפול זכל כלי הווס אשו יפול מהם מכל האוכל. הרי נתברר מאלו המקראות שכלי חרס אינו מטמא בלבד. מכלל שאינו נעשה אב הטומאה. לפי שאב אב הטומאה לפי שאב הטומאה מטמא אדם וכלים, ולא מצינו כלי חרס שמטמא לא אדם שאינו נעשה אב הטומאה כלל. והמעלה שלו אינה אלא כמעלת ולד הטומאה שאינו מטמא אלא אוכלין ומשקין בלבד כדאמרינן בתחילת נזיקין, ותניא בתורת כהנים יכול אף הכלים יהיו מטמאין מאויר כלי חרס, ת"ל אוכל, אוכלין מטמאין באויר כלי חרס ואין הכלים מטמאין באויר כלי חרס. ובפרק אור לארבעה . עשר אמרי׳ תני תנא קמיה דרב ששת שרץ מטמא את המשקין ומשקין מטמאין את הכלי וכלי מטמא את המשקין. למדנו ג' טמאות בשרץ. אמ׳ ליה הני ד׳ הדברים כי השרץ מטמא הכלי והכלי את האוכלין . והאוכלין את המשקין. הדא מדרבנן משקין נמי מטמאין כלי חרס כדאיתא בתו"כ. וכבר פירשנוה בפרק אלו דברים דברכות. נן עלה אמר ליה רב אדא בר אהבה לרבא וליחזי האי תנורא כמאן דמלי טומאה ותיהוי פת ראשונה. אמר ליה לא דמלי כמאז אמרינז טומאה דתניא יכול כול׳. ברייתא הזכרנוה זהו עיקר דאין היר חרת נעשה אב כלי חרס נעשה אב הטומאה. ואיתה בתורת כהנים. נפש אשר תגע . ומשקיז ובכלי חרס יהא

יצא כלי חרם שאין נעשה אב המומאה. פירש בקונטרס דלמדרם לא חזי וגבי טומאת מת כתיב (במדבר יט) וחטאו ביום השביעי וכלי חרם לאו בר חיטוי הוא דכתיב (ויקרא יא) ואותו תשבורו:

לא דכולי עלמא חייב. ושמוחל דאמר פטור אית ליה דתנאי היא וסבירא ליה כמ"ד פטור ור"ח גרס דכולי עלמא פטור וקשיא לפיי דמאי טעמא דמאן דאמר בהמיינו הא בהמיינו איכא איסורא דאורייתא להשהותו במקדש דהא אית ליה טהרה במקוה ובשרץ ליכא איסורא דאורייתא דלית ליה טהרה במקוה לכך נראה גירסת הקונטרס עיקר: אמר

ולמזבח דברי ר"ש בן נגם רבי עקיבא אומר - כל מקום שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חמאת משם מוציאין אותו יי ושאר כל המקומות כופין עליו ۵ פסכתר רבי שמעון אומר מקום שהתירו לך חכמים משלך נתנו לך שלא התירו לך אלא משום שבות: **גבו'** אמר רב מבי בר קיםנא אמר שמואל המכנים ממא שרץ למקדש חייב י' שרץ עצמו פמור מאי מעמא אמר קרא 2 מזכר ועד נקבה תשלחו מי שיש לו מהרה במקוה יצא שרץ שאין לו מהרה לימא מִסְיִיע ליה מזכר עד נקבה תשלחו פרט לכלי חרש דברי רבי יוםי הגלילי מאי טעמא לאו משום י דלית 🌣 ליה מהרה במקוה לא מי שנעשה אב המומאה יצא י כלי חרם שאינו נעשה אב המומאה לימא כתנאי שרץ שנמצא במקדש כהן מוציאו בהמיינו שלא לשהות את המומאה דברי רבי יוחנן בן ברוקה רבי יהודה אומר בצבת של עץ מוציאו שלא לרבות את המומאה מאי לאו בהא קא מיפלגי דמאן דאמר שלא לשהות קסבר המכנים שרץ למקדש חייב ומ"ד שלא לרבות קסבר המכנים שרץ למקדש פטור לא דכולי עלמא חייב והכא בהא קא מיפלגי מר סבר שהויי מומאה עדיף ומר סבר אפושי מומאה עדיף אלא כהני תנאי דתנן מהיכן מוציאין אותו כו' מאי לאו בהא קא מיפלגי דמאן דאמר מעזרה לא קסבר המכנים שרץ למקדש פטור ומאן דאמר מכולה עזרה קסבר חייב

תרו בה כיתנא אסר להַו: ומבאר הקר: מאי באר הקר אמר שמואל בור שהקרו עליה דברים והתירוה מיתיבי לא כל הבורות הקרות התירו אלא זו בלבד ואי אמרת שהקרו דברים עליה מאי זו בלבד אלא אמר רב נחמן בר יצחק באר מים חיים שנאמר בהקיר ביר מימיה וגו' גופא לא כל הבורות הקרות התירו אלא זו בלבד וכשעלו בני הגולה חנו עליה ונביאים שביניהן התירו להן ולא "נכיאים שביניהן אלא מנהג אבותם בידיהם: ב'תני' שרץ שנמצא במקדש כהן מוציאו בהמיינו שלא לשהות את המומאה דברי רבי יוחנן בַן ברוקה רבי יהודה אומר א בצבת של עץ שלא לרבות את המומאה מהיכן מוציאין אותו מן ההיכל ומן האולם ומבין האולם

בשבת ולא חייש לטלטול דאין שבות במקדש. בהמיינו באבנטו. ואף על גב דמטמי ליה לאבנט שהוא קדוש הכי עדיף שלא לשהות את הטומאה בעורה ולחור אחר לבת של עץ שהיא פשוטי כלי עץ שאינה מקבלת טומאה ובידיו לא נגע בה דלא ניטמי כהן גופיה הלכך בהמיינו אוחזו דלא נגע ביה ושרץ אינו מטמא במשא והאבנט שמיטמא בשרץ אינו מטמא הכהן האוחזו דהוה ליה אבנט ראשון לטומאה והלכה רווחת היא בכל הש"ס שאין אדם וכלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה בלבד וגם במקרא לא מצינו טומאה לכלים ולאדם אלא מן השרך והנבלה וכיולא בהן שהוא אב הטומאה אבל ראשון לטומאה מטמא אוכלין ומשקין כדכתיב (ויקרא יא) וכל כלי חרש אשר יפול מהם וגו׳ דהוה ליה כלי חרם ראשון לטומאה מכיון שנתלה שרץ באוירו ואף על פי שלא נגע והכלי חוזר ומטמא מה שבתוכו יכול אם 🕫 כלים היו בתוכו יטמאו מחמת כלי ראשון תלמוד לומר כל אשר בתוכו יטמא וסמיך ליה מכל האוכל אשר יאכל אוכלין ומשקין מקבלין טומאה מחמת הכלי ואין כלי אחר מיטמא מחמתו בשלהי הכל שוחטיוף : בלבת של עד. שהיא פשוטי כלי עץ: שלא לרבות את הטומאה.

ל) ס"א הם התירו אלא, ב) תמיד לג:, ג) [גי' הערוך פסחטר ומביא ראיה מן התרגום ע"ש], ד) [עי' תוס' סוטה כ: ד"ה לא ותוספות מנחות לה: ד"ה אין ותום׳ ה) [נדה כח: ע"ש], ו) [שבת פד.ז.ז) רש"ל מ"ז. ק) וחוליו כה.], ט) עיין פרש"י שבת פד ד"ה לאפוקי, י) [ל"ל השביעי. וכ״ה בפסוחו.

הקר לשון מקור כמו כהקיר ביר

מימיה כמו שמעין מקור (מימיה)

הנובע מתחדש והולך ומוסיף תמיד

כך הקרה רעתה: ביר. כמו באר:

נביחים שביניהם. חגי זכריה ומלחכי:

מנהג אבותיהם. באותו הבור:

בותבר' כהן מוליאו בהמיינו.

תורה אור השלם 1. בְּהָקִיר בַּיִר מֵימֶיהָ בֵּן הַבֶּרֶה רְעָתָה חָמְס וְשׁר יִשְׁמֵע בָּה עַל פָּנֵי תָּמִיר יִשְׁמֵע בָּה עַל פָּנֵי תָּמִיר ַחְלִי וּמַבְּה: ירמיהו ו ז 1. מִזְּבָר עַד נְקַבָּה 2. מִזְּבָר 2. הַּוְבָּו אָל מָחַנָּח לַמַּחֲנֶה הְשַׁלְּחוּם וְלֹא לַמַּחֲנֶה הְשַׁלְחוּם וְלֹא יטמאו את מחניהם אשר אָנִי שׁכֵּן בִּתוֹכָם:

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה שהקרו וכו' לשון קריאה שהביאו ראיות כצ"ל ותיבת על ידי מקרה ומיבת בה נמחק: (ב) ד"ה כהן וכו' יכול אם היו כלים בתוכו: (ג) ד"ה שהויי :טומאה עליף

גליון הש"ם , רש"י ד"ה חייב חמאת בשוגג. עיין תי"ט רפ"ד דנדה ד"ה וחין חייבין:

הגהות הגר"א רש"י ד"ה חייב חטאת [א] בשוגג כו'. נ"ב הוא ט"ס בתורת אמרי דבהדיא כהנים (פ' א"מ) דאינו אלא [חייב מלקות] בארבעים והביאו רש"י בעלמו (שם יז טו) וכ"כ הראב"ד (בפ"ג מהלכות יאת המקדש) וכ"ה בירושל' [נזיר פרק כ"ג]:

מוסף רש"י

פרט לכלי חרש. טמא שאין טעון שילוח מן העורה (נדה בח:). דלית ליה טהרה במקוה. דכתיב ישבר, אין לו טהרה אלא שכירתו (שבת פד.).

רבינו חננאל

תרו כינתי. פי׳ ממלאין מים ושורין טיט לעשות ממנו כנדי [אסר להו]. וממלאין מים מבור חקר ביום טוב. מאי בור חקר. אמר רב יהודה אמר נביאים והתירוה. ונידחו דבריו. ופירש רב נחמז דבות היום חיים, כדכתיב בור מים חיים, כדכתיב כהקיר ביר מימיה כן הקרה רעתם. גופא לא אלא זו בלבד, וכשעלו בני הגולה חנו עליה התירוה

לטמא האבנט ונוח לו להשהותו שם ולחזר אחרי הלבת מלרבות הטומאה: מהיכן מוליאין אותו. בשבת: מן ההיכל ומן האולם. אבל בעזרה אם נמלא שם מכסהו בסיר ומניחו עד שתחשך: **כל מקום שחייבין על זדונו כרס.** אם יכנס לו בטומאה דהיינו כולה עזרה: ושאר כל <mark>מקומוס.</mark> למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה לבן ננס כולה עזרה לרבי עקיבא לשכות: **רופין עליו פסכח**ר. סיר של נחשת לכסותו עד שתחשך למול"ש. סירוחיו מתרגמינן פסכתרווחיה (שמות כו): ר"ש אומר. מפרש בגמרא [קה.] אהיכא קאי: משלך נסנו לך. כדמפרש בגמרא [שס]: גבו׳ המכנים טמא שרץ. כלי שנטמא בשרץ: ° חייב. חטאת בשוגג [א] וכרת על זדונו משום כי את מקדש ה׳ טמא (במדבר יע): מוכר ועד נקבה השלחו. במקדש קאי כדכתיב בסיפיה ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שוכן בתוכם דומיא דוכר ונקבה אדם שיש לו טהרה בטבילה: פרט לכלי חרם. טמא שאם הכניסו למקדש פטור: דאין לו טהרה. ש׳ דכתיב (ויקרא יא) ואותו תשבורו שאין לו טהרה אלא בשבירתו: לא. לעולם אימא לך המכניס שרץ חייב וטעמא דכלי חרס משום שאינו ראוי למדרס ולהיות אב הטומאה (מי שנעשה אב הטומאה) דבעינן דומיא דוכר ונקבה פעמים שהוא אב הטומאה כגון זב וזבה וטמא מח וכן הכלים נמי הואיל וראוין ליעשות אב הטומאה כגון זכר ונקבה כגון כלי שהוא ראוי למדרס ולמושב הזב הוי אב הטומאה ע"י מדרס של זב ומטמאין אדם וכלים כדכתיב (ויקרא טו) והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב יטמא המכניסן למקדש אפילו כשהן ראשונים כגון שנטמאו במגע הזב או נגעו במדרם הזב או בשאר אבות הטומאה חייב ינא כלי חרם שאינו נעשה אב הטומאה שאין לך כלי נעשה אב הטומאה לטמא אדם או כלי אלא מדרם הזב כדפרישית לעיל או מגע המת דמת אבי אבות הטומאה כדכתיב בזאת חקת [במדבר יט] בכלי או באדם שנגע במת וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והנפש הנוגעת תטמא עד הערב פי׳ נפש הנוגעת בו בטמא זה שנטמא במת מטמא עד הערב והא לא מלית למימר דהאי והנפש הנוגעת בנוגע במת עלמו קאמר דא"כ טומאת שבעה איכא אלמא טמא מת אב הטומאה משוי ליה קרא לטמא אדם הלכך כלי חרס אינו נעשה אב הטומאה כלל דלמדרס לא חזי משום דנשבר וחניא בהדיא בפרק רבי עקיבא במסכת שבת (דף פה) מדרס כלי חרס טהור וע"י מגע נמי לא הוי אב הטומאה דכתיב לעיל מההוא קרא וחטאו ביום השלישיי וגו' וכל אשר יגע בו הטמא וגו' כל היכא דקרינן ביה וחטאו דיש לו טהרה בטבילה קרינן ביה והנפש הנוגעת מטמא וכל היכא דלא קרינן ביה וחטאו לא קרינן ביה והנפש הנוגעת: מאן דאמר שלא לשהום קסבר. שרץ טעון שילוח מדאורייתא הלכך לא מידחי מקמי רבוי הטומאה דאבנט: המכנים שרץ גרסינן: שהויי (ג' עדיף. מאפושי טומאה דהא אבנט נמי מידי דקדש הוא: מאי לאו בהא קא מיפלגי דמאן דאמר מעזרה לא. מפקינן ליה בשבת: קסבר המכנים שרץ למקדש פטור. דלא בעינן שילוח מדאורייתא הלכך לא מדחיא שבות מקמיה ומהיכל ומאולם הוא דמפקינן ליה דמשום כבוד שכינה לא העמידו חכמים דבריהם:

הטומאה יצאו אלו שאינן אב הטומאה לטמאה. ובגמרא דאור לארבעה עשר דבני מערבא גרסי הוא טמא אינו נעשה לטמא.

אלא מנהג אבותיהם בידיהם. ירושלמי לא כל בורות חקירות התירוהו שיהו ממלאיז מהז בגלגל אלא אותה הבאר

אמר

ועיקר הדבר הוא מה שהזכרנוהו.

שתנו עלה בלבד. מתני שרץ שנמצא במקדש כהן מציאו בהשנו שלא לשהות את הטומאה דברי רי יותון בן בריה.

ברוקה, ר' יהודה אומר בצבת של עץ שלא לרבות הטומאה כו". אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל המכניס טמא
שרץ במקדש חייב, שרץ עצמו פטור, שנאמר מזכר ועד נקבה תשלחו, פרט לכלי חרס דברי ר' יוסי הגלילי. מאי טעמא פטר לאו משום דלית טהרה לכלי חרס במקדה. ודחינן לא טעמא דר' יוסי הגלילי מי שנעשה אב הטומאה, יצא שוק במקום יודבן היק בכמו מהו, ממאמו מוכן כדי מקבו היה לשמעתיה כתמיה, בוס כל היה שוב החומות במקום היה במקום היה במקוה יודק שהיה מסיט על היה מחומות המקום היה שבואל אמרה לשמעתיה כתנאי, דתנן שרץ שנמצא כלי חוס שאינו (נושה) (נישה) א שהואל אמרה לשמעתיה כתנאי, דתנן שרץ שנמצא במקדש כהן מוציאו בהמיינו כר: מאי לאו בהא קמיפלני, ר' יוחנן בן ברוקה דחייש לשהייה קסבר המכניס שרץ במקדש חייב. ור' יהודה דחייש לטומאת המיינו ואומר שלא לרבות את הטומאה קסבר המכניס שרץ במקדש פוטר. ודחינן לא כולי עלמא כשמואל דאמר פטור והכא במא קמיפלני, כר'. ואלא לימא דשמואל כי הני תנאי דתנן מהיכן מוציאין אותו מן ההיכל כר'. מאי לאו בהא קמיפלני כר'. ואלא לימא דשמואל כי הני תנאי דתנן מהיכן מוציאין אותו מן ההיכל כר'. מאי לאו בהא קמיפלני דר' שמעון דאמר מכל העזרה מוציאין אותו וכר'. ועמדה כתנאי.